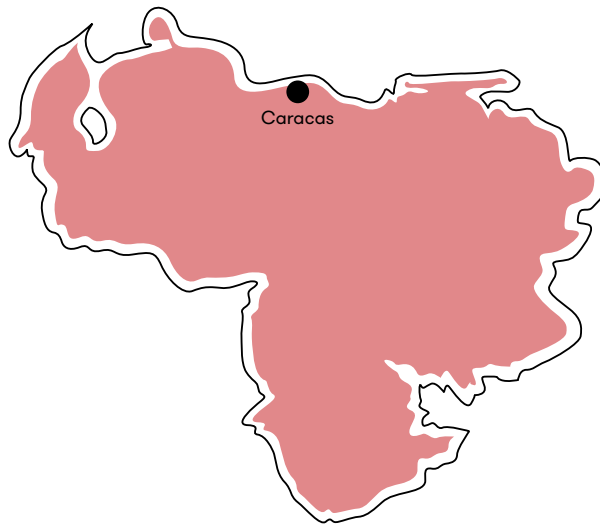

Bezpečnostní situace ve Venezuele

Barbora Novotná
barbora.novotna@amo.cz

1 JAK ČÍST BACKGROUND?

Tento background, vytvořený pro účely Pražského studentského summitu, je dokument určený pro simulované jednání Rady bezpečnosti OSN. Obsahuje stručné pozadí a vývoj situace ve Venezuele. Jelikož se jedná primárně o materiál určený k samostudiu a k vytváření stanovisek, některé informace – především postoje některých států zastoupených v Radě bezpečnosti – jsou účelově vynechány či nepřiliš zdůrazněny. Background byl napsán v červenci a srpnu 2019, což znamená, že některé informace mohou být v době vydání backgroundu a jednání v simulované Radě bezpečnosti již neaktuální.

2 ÚVOD

Současná situace ve Venezuele je jedním z nejvíce diskutovaných témat na mezinárodním poli. Země, která má v současnosti největší naměřenou inflaci na světě, byla přitom ještě před čtyřiceti lety jednou z nejbohatších zemí Latinské Ameriky a také jednou z nejdemokratičtějších.¹ Léta špatných ekonomických a politických rozhodnutí vedla k tomu, že Venezuela je dnes demokracií spíše na papíře a hrozí, že se její vnitřní problémy přelijí v mezinárodní konflikt, jak dokázaly spekulace nad možnou intervencí Spojených států amerických.

Ekonomická a politická nestabilita zároveň ohrožují La-

tinskou Ameriku migrační krizí, která zasáhla především státy sousedící s Venezuelou. Přístup k Venezuele rozděluje mezinárodní společenství, některé státy stojí za současnou venezuelskou vládou a jiné na ni uvalily ekonomické sankce.

Léta ekonomické krize zároveň zapříčinily humanitární krizi v zemi v takové míře, že až 25 % populace potřebuje dle Organizace spojených národů (OSN) humanitární pomoc. To vše se událo v zemi, která přitom byla zakládajícím členem Organizace zemí vyvážejících ropu (OPEC), a zároveň v zemi, která má největší ropné rezervy na světě.

3 MODERNÍ HISTORIE VENEZUELY A CESTA K EKONOMICKÉ A POLITICKÉ KRIZI

Stejně jako většina států Latinské Ameriky si Venezuela prošla ve 20. století turbulentním vývojem. Od jeho druhé poloviny se ovšem stala jedním z nejstabilnějších států v regionu. Současný pád Venezuely se nesl v duchu špatně organizovaných reforem a pomalého upadání demokratického režimu.

3.1 Historie

Venezuela byla v 16. století kolonizována Španělskem. Svou nezávislost si stejně jako velká část latinskoamerických zemí vydobyla na začátku 19. století.² Ve 20. letech 20. století bylo v zemi objeveno ohromné množství ropy a z Venezuely se ve 30. letech stal největší vývozce ropy na světě.³

V následujících desetiletích se ve Venezuele po několika pučích střídaly různé formy autoritativních a demokratických režimů. Posledním formálně autoritativním režimem byla vojenská junta svržena v roce 1958.⁴ Následně vzniklý politický systém umožnil rozvoj demokratických institucí a z Venezuely se tak stala silná a bohatá republika.

Prezident Pérez, který nastoupil k moci v 70. letech, byl velice aktivní v zahraniční politice – udržoval přátelské styky se Spojenými státy a angažoval se v mezinárodních organizacích.⁵ Zároveň dokončil znárodnění ropného průmyslu a založil společnost Petroleos de Venezuela, S.A. (PDVSA), v níž se koncentroval veškerý ropný obchod v zemi.⁶

Jelikož byla Venezuela zcela závislá na vývoji obchodu s ropou, stav její ekonomiky se do velké míry odvíjel od

světových trendů. Zatímco ropné krize v 70. letech udělaly z Venezuely nejbohatší stát v Latinské Americe, v 80. letech v souvislosti s klesající cenou ropy zemi zasáhla inflace.⁷ V reakci na pokus o ekonomické reformy v zemi vypukly silné nepokoje, které probíhaly střídavě až do roku 1992 a vyžádaly si stovky mrtvých.

V roce 1992 se armádní velitel Hugo Chávez Frías neúspěšně pokusil o puč. Stal se z něj ovšem symbol nespokojenosti a národní hrdina.⁸ Po svém propuštění z vězení nastartoval politickou kariéru. Jeho politická strana úspěšně kandidovala v roce 1998 ve volbách do Národního shromáždění (venezuelského parlamentu) a ve stejném roce byl Hugo Chávez zvolen prezidentem.⁹

Důvodem, proč tomu tak je, může být fakt, že Venezuela je zařazována do kategorie takzvaných „petrostátů“ (*petrostates*). Petrostáty se vyznačují silnou závislostí na obchodu s ropou a zemním plynem, existencí elit, jež v sobě soustředí většinu bohatství a politické moci, a korupcí. Pokud je například režim v zemi dostatečně demokratický a instituce silné, jsou tyto petrostáty schopné negativní efekty závislosti na ropě alespoň částečně potlačit. Ovšem s tím, jak v 80. a 90. letech ve Venezuele oslabovaly demokratické instituce v důsledku ekonomické krize, zároveň rostla korupce, ekonomická nerovnost a nespokojenost Venezuelanů s demokratickým režimem.¹⁰

3.2 Ekonomické a sociální proměny po nástupu Huga Cháveze

Ihned po Chávezově nástupu zažila Venezuela poli-

tické a konstituční změny v duchu tzv. „Bolívarské revoluce“ a „socialismu 21. století.“¹¹ V roce 1999 došlo ke změně ústavy – byl zrušen Senát, Venezuela přejmenována na Bolívarovskou republiku Venezuela a byla posílena pozice prezidenta.¹² Později došlo také ke změně Nejvyššího soudu, kdy Chávez rozšířil počet jeho soudců a obsadil tato křesla svými přívrženci.¹³

Chavismus – Socialistická ideologie kombinovaná s nacionalismem, vznikla ve Venezuele a byla pojmenována podle jejího zakladatele Huga Cháveze. Snaží se v sobě kombinovat prvky populismu, centralizovaného státu, radikální levicové ideologie a vyznačuje se silnou rolí ozbrojených složek ve státě.^{123 124}

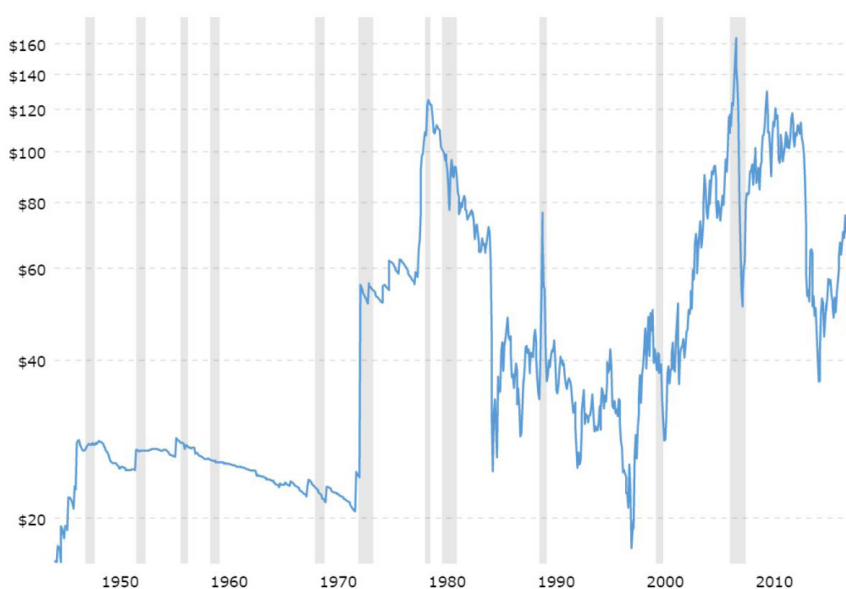
Změny vyvolaly protesty proti Chávezově vládě na domácí i zahraniční půdě. V průběhu prvního desetiletí si prošla Venezuela silnými nepokoji a propadem ekonomiky. Chávez reagoval změnami ve vedení PDVSA, a získal tak nad společností větší kontrolu. Ropný boom v roce 2004 mu umožnil snížit chudobu v zemi, a v roce 2006 byl tak znovu zvolen prezidentem.¹⁴ V roce 2009 pak prosadil pomocí referenda další ústavní změnu, která prezidentovi umožňovala být zvolen více než dvakrát po sobě. Část veřejnosti a opozice označila proces schválení této ústavní změny za protiústavní.¹⁵

Mnoho společností bylo znárodněno, například několik společností bankovních, vyrábějících elektřinu, poskytujících telekomunikace a další ropné společnosti.¹⁶

V roce 2012 byl Chávez opět zvolen i přesto, že trpěl rakovinou a jeho zdravotní stav se zhoršoval.¹⁷ V roce 2013 zemřel a na jeho místo nastoupil viceprezident Nicolás Maduro.¹⁸

Ekonomikou mezitím stále zmítala inflace a státní dluh narůstal. Ačkoliv životní úroveň a ceny ropy od 90. let značně vzrostly, Chávez pouze posílil závislost venezuelské ekonomiky na petrolejovém průmyslu. Jeho politika byla udržitelná, pouze dokud ceny ropy neklesaly.¹⁹ Dalším faktorem, který vedl k postupnému pádu venezuelské ekonomiky, byla korupce. Znárodnění ropných a jiných společností (zemědělských, telekomunikačních, ocelářských...), místy s problematickou kompenzací, odradilo zahraniční odborníky od působení v zemi a tyto společnosti připadly Chávezovým politickým přívržencům, nikoliv expertům.²⁰

Ekonomické a politické problémy nicméně nepropukly až za Cháveze, ale existovaly již před ním (mj. ho vynesly k moci). Chávezovy a Madurovy nákladné a mnohdy nezodpovědné politické a ekonomické kroky sice vedly k velkému prohloubení těchto problémů,²¹ ve skutečnosti však Venezuela pravděpodobně trpí něčím,

Obr. 1: Vývoj světových cen ropy podle indexu WTI od roku 1946 do roku 2019²⁵

co se anglicky nazývá „resource curse.“ Tato teorie tvrdí, že státy bohaté na přírodní zdroje typu ropa, zemní plyn, minerály apod. mohou sice z jejich těžby nesmírně profitovat, zároveň u nich ovšem existuje větší pravděpodobnost vnitrostátních konfliktů, nástupu autoritářských režimů, závislosti na jednom zdroji (a tím pádem zanedbávání ostatních ekonomických sektorů) a nepravidelného vývoje ekonomiky. To provází mnohem pomalejší rozvoj demokratických institucí a společenské problémy (například velké sociální rozdíly).²²

Může to být jeden z důvodů, proč velká část států, které patří mezi ropné velmoci (státy Perského zálivu, Írán...), má autokratické zřízení. Některé takové státy se propadly do vnitrostátního konfliktu (Libye), popřípadě se staly agresivními (Irák v 90. letech). Nicméně jiné státy byly schopné se tomuto vyhnout. Většina z nich se soustředí na jiné ekonomické sektory, efektivněji vybrané průmysly zdaňuje nebo se angažuje ve využití obnovitelných zdrojů.²³ Norsko se například uchýlilo k fixnímu zdanění ropného průmyslu a dovoluje těžit pouze omezené množství ropy. Zároveň existují přísná nařízení ohledně toho, kam budou peníze z ropného průmyslu směřovat a kolik jich může být utraceno za stanovenou dobu.²⁴

4 EKONOMICKÝ A POLITICKÝ VÝZNAM VENEZUELY

Kromě toho, že je Venezuela zakládajícím členem OPEC, je také členem regionálních organizací, jako například Organizace amerických států (OAS) nebo dokonce pozorovatelským členem Ligy arabských států.²⁵

Jeden z důvodů, proč krize ve Venezuele přitahuje pozornost světové veřejnosti, je fakt, že Venezuela má největší prokázané ropné rezervy na světě (ko-

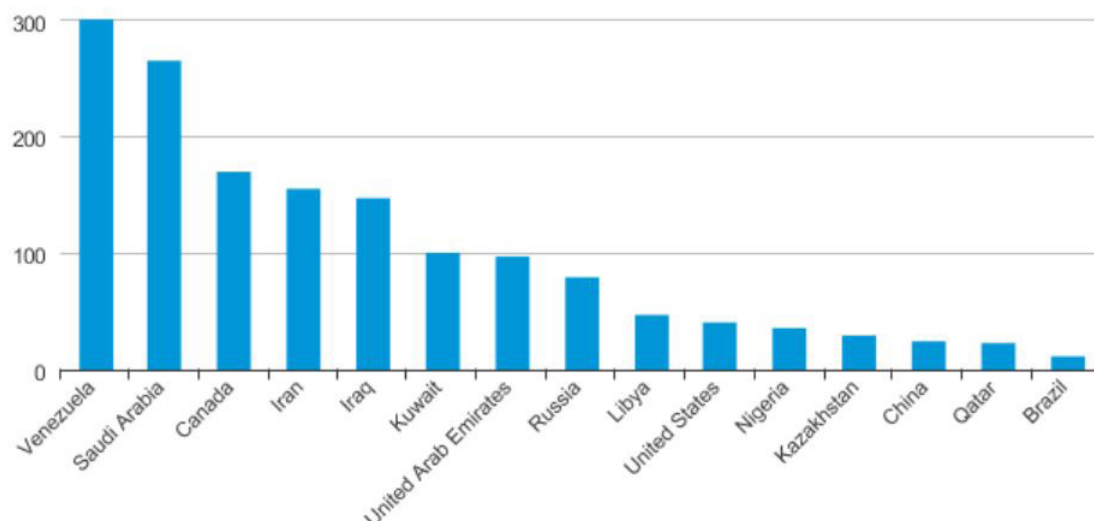
lem 300 miliard barelů). Blíže se jí vyrovná pouze Saúdská Arábie (kolem 260 miliard barelů).²⁶ Export ropy z Venezuely byl ještě do nedávna klíčový pro některé latinskoamerické země, především pro Kubu a Nikaraguu.²⁷

Venezuela je zároveň jednou ze zemí Latinské Ameriky a Karibiku, která se obrací k socialismu a vymezuje se vůči Spojeným státům americkým.²⁸

Organizace amerických států (OAS) – Regionální organizace, jejíž členem je 35 amerických států. Klade si za cíl rozvíjet mezinárodní spolupráci na obou amerických kontinentech především v otázkách bezpečnosti, demokracie, lidských práv a rozvoje.^{126 127}

Crude Oil Proved Reserves - 2018

Billion Barrels
400

Obr. 2: Největší potvrzené ropné rezervy na světě v miliardách barelů (2018)¹²⁸

5 VÝVOJ KRIZE OD ROKU 2013

Po nástupu do funkce se Nicolás Maduro pokusil zlepšit ekonomickou situaci zvýšenou emisí venezuelského bolívaru. To vedlo k hyperinflaci, která od roku 2013 roste a momentálně je největší na světě.^{29 30} V roce 2014 se ceny ropy na světovém trhu prudce propadly. Mezinárodní měnový fond (International monetary fund, IMF) odhaduje, že od roku 2013 do roku 2017 poklesly výnosy venezuelské ekonomiky o 30 %.³¹

V roce 2013 zároveň proběhly prezidentské volby, ve kterých Nicolás Maduro těsně zvítězil. Výsledky voleb byly

opozicí několikrát označeny za nelegitimní, kvůli rozporu průběhu voleb s volebními postupy v zemi.³²

Ke studentským protestům v únoru 2014 se přidala velká část veřejnosti.³³ Vláda odpověděla tvrdým postupem proti protestujícím a nepokoje si vyžádaly několik mrtvých a tisíce zadržených.³⁴ Byl také zatčen jeden z vůdců opozice Leopoldo López a odsouzen k 15 letům vězení pro „rozdmychávání násilí a terorismus“.³⁵

Dne 6. prosince 2015 proběhly volby do Národního shromáždění, ve kterých zvítězila opozice a získala dvoutřetino-

vou většinu v parlamentu, což by jí umožnilo měnit ústavu.³⁶ Následně ovšem Nejvyšší soud zpochybnil mandát tří poslanců, čímž opozice tuto většinu ztratila.³⁷ Nejvyšší soud, který byl obsazen Madurovými přívrženci, od té doby blokoval pokusy opoziční většiny zvrátit Madurova nařízení. Stejně tak bylo zabráněno pokusům opozice o svržení Madura celostátním referendem.³⁸

Mezinárodní společenství se pokusilo zprostředkovat v roce 2016 mezi vládou a opozicí jednání, která však nešla řešení.³⁹

Nicolás Maduro nakonec v květnu 2017 oznámil, že dává prostřednictvím prezidentského dekretu vzniknout Ústavodárnému shromáždění. To mělo nahradit stávající Národní shromáždění a převzít veškeré jeho funkce.⁴⁰ I přesto, že se opozice pokusila svolat neformální celostátní referendum, v němž se kolem 7 milionů lidí vyslovilo proti existenci Ústavodárného shromáždění, Nejvyšší soud mezitím potvrdil Madurovy kroky jako v souladu s ústavou.⁴¹ Ve stejnou dobu se Národní shromáždění pokusilo zvolit soudce Nejvyššího soudu, ale soud samotný toto zamítl a podpořil legislativní funkce nového Ústavodárného shromáždění.⁴²

Členové Ústavodárného shromáždění byli zvoleni ve volbách v červenci 2017, které opozice bojkotovala, a nezískala tak v „novém“ parlamentu jediné křeslo. Ústavodárné shromáždění následně schválilo mnohá opatření, která dle opozice vedla k posílení Madurových přívrženců a potlačování občanských práv.⁴³

Protesty proti vzniku Ústavodárného shromáždění si v roce 2017 vyžádaly přes stovku mrtvých a několik tisíc zatčených.⁴⁴ Mezinárodní společenství zprostředkovalo jednání mezi vládou a opozicí, opět bezvysledně.⁴⁵

I přesto, že oficiálně Národní shromáždění dosud nemá žádné legislativní kompetence, dodnes se schází v opozici proti Ústavodárnému shromáždění.⁴⁶

5.1 Mezinárodní reakce a sankce

Od nástupu Nicoláse Madura a od počátku protestů v roce 2013 dění ve Venezuele přitahovalo pozornost zahraničí. Když se objevily zprávy o neúměrném použití násilí ze strany ozbrojených sil a o porušování lidských práv, uvalily některé státy a organizace na venezuelské státní činitele sankce.

V roce 2013 a 2014 podepsal prezident Obama zákony, kterými zmrazil majetky vybraných venezuelských politiků ve Spojených státech a zakázal jim cestovat do USA.^{47 48} Podobné sankce byly uvaleny i v roce 2015 na osoby, které byly podezřelé z účasti na potlačování protestů a porušování lidských práv.⁴⁹

V roce 2017 v souvislosti se vznikem Ústavodárného shromáždění uvalily Spojené státy další sankce na některé venezuelské politiky včetně Madura.^{50 51} Kromě toho schválil v srpnu 2017 Donald Trump ekonomické sankce, které znemožnily venezuelským společnostem a vládě obchodovat na amerických finančních trzích.⁵² Podobně učinila Kanada a také Evropská unie, která kromě individuálních sankcí uvalila na Venezuelu i zbrojní embargo.^{53 54}

Kromě Evropské unie a Spojených států neuznala volby do Ústavodárného shromáždění v roce 2017 také většina latinskoamerických států.^{55 56 57} Kvůli problémům s ústavností Ústavodárného shromáždění pozastavila členství Venezuele organizace Mercosur.⁵⁸

Mercosur – Latinskoamerický obchodní blok, který sdružuje čtyři členské státy v celní unii.¹²⁹ Členové mezi sebou dále spolupracují na regionálním ekonomickém a politickém poli.¹³⁰

6 SOUČASNÝ VÝVOJ

Současný obrat v situaci ve Venezuele vyvolaly především prezidentské volby v roce 2018. Jejich výsledky byly zpochybněny nejen domácí politickou scénou, ale také mezinárodními aktéry.

6.1 Prezidentské volby a Juan Guaidó

Dne 20. května 2018 proběhly prezidentské volby, ve kterých dle vládních zdrojů zvítězil úřadující prezident Maduro (získal necelých 68 % s 46 % účastí).⁵⁹ Opozice volby převážně bojkotovala a Maduro byl obviněn z ovlivňování voličů.⁶⁰ Kromě toho byly kritizovány i postupy při orga-

nizaci voleb. Jak opozice, tak mnoho členů mezinárodního společenství odmítli uznat jejich legitimitu.⁶¹ Největším argumentem je, že volby vypsalo Ústavodárné shromáždění, jehož ústavnost jako legislativního tělesa byla dlouhodobě zpochybňována.⁶²

Nicolás Maduro se chopil svého druhého prezidentského období 10. ledna 2019.⁶³ O pět dní dříve byl do čela Národního shromáždění zvolen Juan Guaidó, dlouholetý kritik Madurova režimu.⁶⁴ Následně 15. ledna označilo Národní shromáždění Madurovo prezidentství za nelegitimní a své rozhodnutí zdůvodnilo pochybným průběhem prezidentských voleb a své legislativní působení venezuelskou

ústavou (v případě, kdy není stávající prezident schopen vykonávat své funkce, převezme jeho roli dle ústavy předseda Národního shromáždění).^{65 66} Během protestů proti Madurově prezidentství se Guaidó prohlásil za masové podpory za prozatímního prezidenta země, Madura označil za uzurpátora a přislíbil nové svobodné volby. Maduro označil Guaida a protestující za pučisty. Obhájuje své prezidentství tím, že Nejvyšší soud nezpochybil průběh voleb a vždy potvrdil jeho kroky jako ústavní, stejně jako existenci a legislativní funkci Ústavodárného shromáždění.⁶⁷

V únoru došlo ke střetům mezi Guaidovými zastánci a venezuelskou armádou poté, co ozbrojené síly zastavily konvoje s mezinárodní pomocí vyžádané od Guaida na

Juan Guaidó (* 1983) – Venezuelský politik. V roce 2009 pomáhal založit opoziční stranu *Vůle lidu*, společně s Leopoldem Lopezem. V roce 2011 byl zvolen do Národního shromáždění. V roce 2017 se účastnil protestů proti Madurovi a byl postřelen gumovým projektilem. Začátkem roku 2019 byl nejprve zvolen předsedou Národního shromáždění, a poté se prohlásil za prozatímního prezidenta za podpory opozice a některých členů mezinárodního společenství.^{131 132}

venezuelských hranicích.^{68 69} Velká část této pomoci pocházela od Spojených států amerických. Maduro ovšem uzavřel hranice s Brazílií a Kolumbií a průjezd pomoci neumožnil. Toto rozhodnutí obhajoval tím, že humanitární pomoc je ve skutečnosti pokračující pokus USA o puč. Střety si vyžádaly několik mrtvých.^{70 71}

Dne 30. dubna 2019 vyzval Leopoldo Lopéz, který byl osvobozen z domácího vězení, k ozbrojenému povstání proti Madurovi, a stejně jako předtím Guaidó, vyzval armádu, aby se obrátila proti prezidentovi.^{72 73} Ozbrojené složky nicméně zůstaly věrné Madurovi a přes střety demonstrantů s policií a armádou se prezident Maduro udržel u vlády.⁷⁴ Podle mnohých pozorovatelů bude pro další vývoj klíčové, která ze stran získá podporu armády.⁷⁵

Nová jednání mezi opozicí reprezentovanou Guaidem a Madurovou vládou probíhala pod záštitou Norska v květnu 2019 v Oslu a pokračovala v červenci na Barbadosu.^{76 77} Další jednání mají být obnovena na začátku srpna.⁷⁸

6.2 Reakce mezinárodního společenství na prezidentské volby

Prezidentské volby a vystoupení Juana Guaida vyvolaly ve světě smíšené reakce. Téhož dne, kdy se Guaidó prohlásil prezidentem, mu podporu vyjádřily Spojené státy americké.⁷⁹ Prezident Maduro oficiálně přerušil se Spojenými státy veškeré styky.⁸⁰

V současné době existuje mnoho států, které následovaly Spojené státy americké a podporují Juana Guaida, jiné státy ovšem stále uznávají Nicoláse Madura. Další země se ke konfliktu staví neutrálně.⁸¹

V prvních měsících roku 2019 zároveň krizi rozvířilo prohlášení Donalda Trumpa, že při řešení jsou „*na stole všechny možnosti*“.⁸² Celosvětově se spekulovalo o tom, zda by Spojené státy (nebo jiní aktéři) zasáhli ve Venezuele vojensky – členové mezinárodního společenství proto vyzývali k mírovému řešení.^{83 84 85 86} Napětí nesnížilo ani prohlášení Juana Guaida, že „*pokud by Spojené státy navrhly vojenskou intervenci, pravděpodobně by ji akceptoval*“.⁸⁷

6.2.1 Sankce

V průběhu let 2018 a 2019 uvalily Spojené státy sankce na další jednotlivce. Prezident Trump ovšem schválil také sankce ekonomické, které se přímo týkají obchodu s ropou a dalším nerostným bohatstvím. Venezuelským ropným společenstvem včetně té největší (PDVSA) byl zakázán jakýkoliv vstup na americký trh. Další sankce byly uvaleny přímo na pohyby venezuelského bolívaru a na operace s venezuelským státním dluhem na americkém trhu.^{88 89}

V reakci na vypsání prezidentských voleb v květnu 2019 rozšířila Evropská unie sankce na další vládní činitele.⁹⁰ Podobné sankce uvalila v roce 2018 a 2019 také Kanada.^{91 92}

Poslední sankce, jež Spojené státy uvalily v srpnu 2019, znemožnily jakékoliv operace na amerických trzích venezuelské vládě a již přítomným venezuelským společenstvem, které jsou s Madurovou vládou spojené.⁹³

7 HUMANITÁRNÍ KRIZE

Situace ve Venezuele vyteskalovala v jednu z největších humanitárních krizí současné doby. Zemi opouští miliony lidí, stav ekonomiky je neutišený a zemi ztmívá kriminalita, nedostatek potravin, zdravotních potřeb a základního zboží.

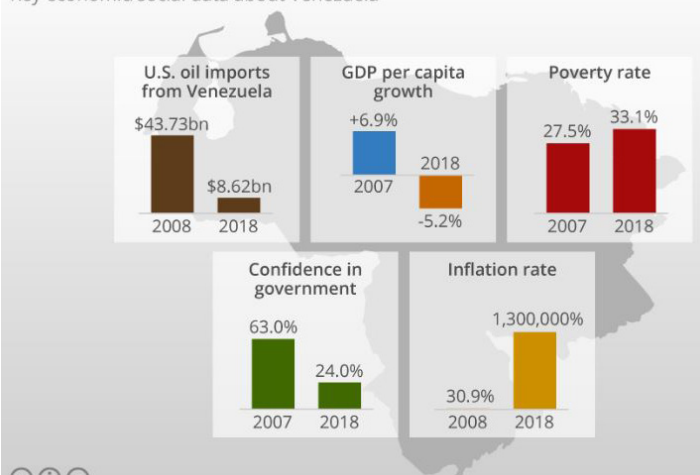
7.1 Socioekonomická situace

Hyperinlace ve Venezuele dosáhla 10 000 000 %, což je v současnosti nejvíce na světě.⁹⁴ Vláda byla donucena tisknout bankovky venezuelského bolívaru s nominální hodnotou až 50 000, jejichž ekvivalent je kolem 8\$.⁹⁵

Zároveň byl Venezuele silně ztížen vývoz ropy z důvodu sankcí, od června 2019 nicméně došlo k mírnému zlepšení.⁹⁶

How Venezuela Looked 10 Years Ago

Key economic/social data about Venezuela

Obr. 3: Porovnání ekonomické situace ve Venezuele v roce 2008 a 2018¹³³

Podle posledních dat OSN v dubnu 2019 až 25 % obyvatel Venezuely potřebovalo humanitární asistenci. V roce 2018 až 3 700 000 lidí trpělo podvýživou a 2 800 000 vyžadovalo zdravotnickou pomoc. Až 27 % populace nemělo okamžitý přístup k čisté vodě.⁹⁷ Byl také zaznamenán nárůst nemocí jako je malárie, tuberkulóza nebo spalničky.⁹⁸

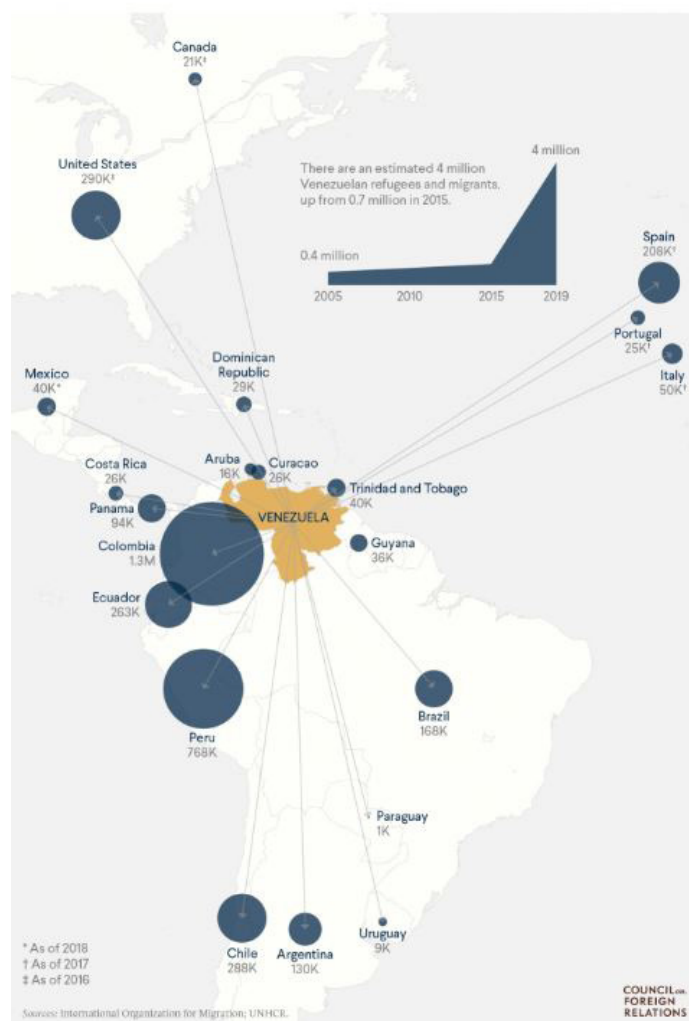
V roce 2018 byl ve Venezuele zároveň zaznamenán vážný nedostatek potravin, kterým bylo postiženo až 80 % venezuelských domácností.⁹⁹ Podle poslední zprávy Rady pro lidská práva (United Nations Human Rights Council, UNHRC) vláda není schopna zajistit svým občanům základní potřeby.¹⁰⁰ Země je také často postihována výpadky elektřiny.¹⁰¹

7.2 Uprchlíká krize

V červenci 2018 byla populace Venezuely odhadována na přibližných 28 000 000 až 31 000 000.¹⁰²⁻¹⁰³ V průběhu roku 2015 opustilo Venezuelu kolem 700 000 lidí. Do června 2019 narostlo toto číslo na 4 000 000. Od listopadu 2018 dokonce zemi opustilo v pouhých sedmi měsících na 1 000 000 lidí. Většina těchto uprchlíků končí v latinskoamerických zemích – nejčastěji v Kolumbii (přes 1 300 000), Peru (cca 768 000) a dále Chile, Ekvádoru, Brazílii a Argentině.¹⁰⁴ Celkově migrační vlna zasáhla více než 20 zemí.¹⁰⁵

The Exodus From Venezuela

Estimated refugees and migrants as of June 2019

Obr. 4: Infografika znázorňující uprchlickou krizi ve Venezuele (červen 2019)¹³⁴

7.3 Lidskoprávní situace

Dne 5. července 2019 vydala Rada pro lidská práva zprávu o lidskoprávní situaci ve Venezuele. Zaznamenala v ní, kromě rozšířené korupce ve státních složkách, také monopol venezuelské vlády nad médii. Upozorňo-

vala také na porušování svobody slova. Byly zaznamenány případy mučení a omezování opozice. Venezuelská vláda byla také obviněna z užívání přílišného násilí při potlačování demonstrací, jež si vyžádaly ve výsledku tisíce mrtvých.¹⁰⁶

8 VENEZUELA A MEZINÁRODNÍ SPOLEČENSTVÍ

Z regionálních organizací se situací ve Venezuele zaobírala především Organizace amerických států (Organization of American States, OAS). Kromě toho, že uznala Juana Guaidu jako reprezentanta venezuelské vlády při OAS do uspořádání nových voleb v zemi,¹⁰⁷ také v roce 2017 zvažovala odsouzení vzniku Ústavodárného shromáždění. Madurova Venezuela na protest v roce 2017 podala žádost o opuštění organizace. Po dvou letech, v roce 2019, ovšem Juan Guaidó požádal o setrvání v organizaci.^{108 109 110}

Situace ve Venezuele zároveň dala v srpnu 2017 vzniknout Skupině Lima.¹¹¹

Skupina Lima – Neformální skupina 14 států (12 zakládajících).¹³⁵ Klade si za cíl koordinovat mezinárodní tlak a odpověď na vývoj ve Venezuele. Jejím zájmy jsou především dodržování lidských práv, svobodné volby a existence právního státu ve Venezuele.¹³⁶ V roce 2019 uznala Juana Guaidu jako reprezentanta země.¹³⁷

Důležitou globální organizací, která nepřímo ovlivňuje dění ve Venezuele, je OPEC, který Venezuela spoluzakládala. OPEC má nesmírný vliv na světové ceny ropy, a tím pádem je schopen alespoň do určité míry regulovat vývoj venezuelské ekonomiky. V průběhu let si Venezuela od organizace tuto formu pomoci několikrát vyjednala.^{112 113}

8.1 Venezuela v OSN a Radě bezpečnosti

Organizace spojených národů se krizi ve Venezuele věnuje také, především optikou humanitární a ekonomické pomoci. Orgány OSN jako například Rada pro lidská práva (UNHCR) nebo Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky

(OHCHR) jednají ve Venezuele podle svých agend a zároveň o vývoji informují Radu bezpečnosti OSN.

Velkou pozornost si vzhledem k poslednímu vývoji vydobyla Venezuela také na půdě Rady bezpečnosti OSN, kde se tamější situace projednávala v roce 2019 celkem čtyřikrát (do té doby se neprojednávala nikdy).¹¹⁴

Poprvé k projednávání došlo 26. ledna 2019 v souvislosti s vystoupením Juana Guaidu a s humanitární situací v zemi za přítomnosti ostatních amerických států. Stejně jako v následujících jednáních se debata a spory točily především kolem toho, zda by Rada bezpečnosti měla zasahovat do dění ve Venezuele, či nikoliv, kolem humanitární pomoci, a také kdo by měl být uznán jako legitimní zástupce země.^{115 116}

Podruhé se venezuelská krize projednávala 28. února 2019, mítink se opět zaměřil na humanitární situaci. Kvůli obavám z možné vojenské intervence Spojených států amerických byly pozvány další latinskoamerické státy, aby se mohly vyjádřit k situaci. Některé přítomné státy obvinily USA ze snahy změnit venezuelský režim. Jednalo se také o neúměrném použití síly ze strany ozbrojených složek při potlačování demonstrací v zemi a o uprchlické krizi.^{117 118}

Potřetí se agenda projednávala o dva dny později. Byly představeny dvě rezoluce, první z pera Spojených států, druhá z pera Ruské federace. Rezoluce USA byla vetována Ruskou federací a Čínou. Rezoluce Ruské federace nezískala dostatečné množství kladných hlasů. Hlavním problémem při projednávání obou rezolucí byla otázka legitimacy Nicoláse Madura jako prezidenta Venezuely, do jaké míry by měla Rada bezpečnosti zasahovat do vnitřních záležitostí Venezuely a zda už se jedná o hrozbu mezinárodnímu míru.^{119 120}

Počtvrté a prozatím naposledy se na půdě UNSC venezuelská krize projednávala ve velice podobném duchu. Někteří členové argumentovali proti Madurovu režimu, který byl dle nich hlavním viníkem krize. Venezuela byla dokonce označena za zhroutěný stát. Pozvaným zástupcem Venezuely a dalšími členy byly kritizovány americké sankce, které podle nich situaci v zemi ještě zhoršily. Projednávalo se také zavření venezuelských hranic a problémy s dodávkami humanitární pomoci.^{121 122}

9 SHRnutí

Krise ve Venezuele je výsledkem několika desetiletí špatných ekonomických a politických rozhodnutí. Ekonomika Venezuely byla a je vesměs orientována pouze na ropný průmysl – tím pádem se její stav odvíjí od světových cen ropy. V 90. letech po turbulentním vývoji v zemi nastoupil k moci Hugo Chávez a zahájil ve Venezuele „bolívarskou revoluci“, která měla vést k nastolení „socialismu 21. století“. Ještě před jeho vládou (i za ní) demokratický režim ve Venezuele korodoval a venezuelský prezident značně posílil svou moc na úkor parlamentu. Ekonomická krize se neustále prohlubovala – protesty v zemi propukly naplno po smrti Huga Cháveze a nástupu Nicoláse Madura a po špatném stavu ekonomiky po roce 2014. Pochybně vedené volby a změny v legislativních tělesech od roku 2014, včetně různých rozhodnutí Nejvyššího soudu, jejichž ústavnost byla rozporována, ve Venezuele vedly k masivním protestům a střetům s ozbrojenými složkami, které si vyžádaly tisíce mrtvých. V souvislosti s potlačováním protestů uvalily

některé státy a organizace na venezuelské představitele sankce. V roce 2018 pak proběhly prezidentské volby, ve kterých znovu zvítězil Nicolás Maduro. Tyto volby ovšem nebyly uznány domácí opozicí a částí mezinárodního společenství. Byly uvaleny další sankce, především ze strany Spojených států, jež zakázaly Venezuele operovat na amerických trzích. Na začátku roku 2019 vystoupil Juan Guaidó, jeden z opozičních vůdců, a prohlásil se za prozatímního prezidenta v zemi. Jako legitimního zástupce Venezuely jej uznala velká část zemí především na americkém kontinentu. Kromě dalších střetů mezi protestujícími a ozbrojenými složkami a spekulací o možné intervenci Spojených států amerických došlo také k několika mírovým jednáním mezi opozicí a venezuelskou vládou, prozatím bezúspěšně. Z důvodů ekonomické a politické krize ze země mezitím uprchlo přes 4.000.000 lidí, především do sousedních států. Socioekonomická a lidskoprávní situace v zemi zůstává nadále neutěšená, Venezuela trpí v současnosti největší inflací na světě.

10 OTÁZKY PRO JEDNÁNÍ

1. Jaké vztahy má Vámi zastupovaný stát s Venezuelou?
2. Obchoduje či investuje Vaše země nějakým způsobem s Venezuelou či do ní, a to i navzdory americkým sankcím? Spolupracuje Vaše země s Venezuelou ve vojenské oblasti?
3. Uznala Vaše země Ústavodárné shromáždění jako legitimní legislativní těleso Venezuely?
4. Uznala Vaše země jako prozatímního prezidenta Juana Guaida nebo stále podporuje Nicoláse Madura? Vyjádřila případně své přání, aby se ve Venezuele konaly nové volby?
5. Připojila se Vaše země k dalším státům a uvalila na Venezuelu nějaké sankce? Pokud ano, tak jaké?
6. Byla Vaše země nějakým způsobem postižena humanitární a uprchlickou krizí ve Venezuele? Měla by Rada bezpečnosti nějakým způsobem uprchlickou a humanitární krizi řešit a pokud ano, jak?
7. Přijala Vaše země nějaké venezuelské uprchlíky? Přispívá Vaše země na humanitární pomoc Venezuele?
8. Měla by Rada bezpečnosti uvalit sankce na Venezuelu nebo její činitele či na jiné osoby?
9. Měla by Rada bezpečnosti uznat Juana Guaida jako legitimního prozatímního prezidenta Venezuely?
10. Měla by Rada bezpečnosti nebo jiné organizace (popřípadě státy) dohlédnout na konání nových voleb ve Venezuele?

11 DOPORUČENÉ A ROZŠÍŘUJÍCÍ ZDROJE

Ústava Venezuely

<http://www.venezuelaemb.or.kr/english/ConstitutionoftheBolivarianingles.pdf>

Shrnutí krize ve Venezuele včetně odkazů na další BGR papery a články k Venezuele

<https://www.cfr.org/interactive/global-conflict-tracker/conflict/instability-venezuela>

Report UNHCR z roku 2018 k uprchlické krizi ve Venezuele

<http://reporting.unhcr.org/sites/default/files/unhcr%20venezuela%20situation%202018%20supplementary%20appeal.pdf>

A/HRC/41/18 – Report Rady pro lidská práva k situaci ve Venezuele (červenec 2019)

https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/RegularSessions/Session41/Documents/A_HRC_41_18.docx

Shrnutí politické krize z roku 2017 pro Evropský parlament

[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2017/608791/EPRS_BRI\(2017\)608791_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2017/608791/EPRS_BRI(2017)608791_EN.pdf)

Lidskoprávní situace ve Venezuele v roce 2018 pro Organizaci amerických států

<http://www.oas.org/en/iachr/reports/pdfs/Venezuela2018-en.pdf>

Vysvětlení ekonomického a politického kolapsu Venezuely z roku 2017 od Vox

<https://www.youtube.com/watch?v=S1gUR8wM5vA>

Seznam jednání Rady bezpečnosti z roku 2019, mezi kterými najdete jednání o Venezuele z 10. dubna, 28. února, 26. února a 26. ledna.

<http://research.un.org/en/docs/sc/quick/meetings/2019>

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

- 1 COPPEDGE, Michael, 2005. Explaining Democratic Deterioration in Venezuela Through Nested Inference. The third wave of democratization in Latin America: advances and setbacks. New York: Cambridge University Press. ISBN 978-0521613200.
- 2 Venezuela profile - Timeline, In: BBC [online]. 25 February 2019 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-19652436>
- 3 MCBETH, B. S., 1983. The dawning of an era. In: Juan Vicente Gomez and the Oil Companies in Venezuela, 1908-1935 [online]. Cambridge: Cambridge University Press, s. 5-20 [cit. 2019-08-01]. DOI: 10.1017/CBO9780511523939.003. ISBN 9780511523939. Dostupné z: https://www.cambridge.org/core/product/identifier/CBO9780511523939A009/type/book_part
- 4 ELLNER, Steve, Leslie BETHELL a Ian ROXBOROUGH, 1993. Venezuela. Latin America between the Second World War and the Cold War, 1944-1948 [online]. Cambridge: Cambridge University Press, 147-169 [cit. 2019-08-01]. DOI: 10.1017/CBO9780511665295.007. ISBN 9780511665295. Dostupné z: https://www.cambridge.org/core/product/identifier/CBO9780511665295A013/type/book_part
- 5 COLGAN, Jeff D., 2013. Venezuela and the Bolivarian Revolution. Petro-Aggression [online]. Cambridge: Cambridge University Press, Únor 2013, 190-224 [cit. 2019-07-29]. DOI: 10.1017/CBO9781139342476.008. ISBN 9781139342476. Dostupné z: https://www.cambridge.org/core/product/identifier/CBO9781139342476A015/type/book_part
- 6 LABRADOR, Rocio Cara, Venezuela: The Rise and Fall of a Petrostate. In: Council on Foreign Relations [online]. January 24, 2019 [cit. 2019-07-29]. Dostupné z: <https://www.cfr.org/background/venezuela-crisis>
- 7 LABRADOR, Rocio Cara, Venezuela: The Rise and Fall of a Petrostate. In: Council on Foreign Relations [online]. January 24, 2019 [cit. 2019-07-29]. Dostupné z: <https://www.cfr.org/background/venezuela-crisis>
- 8 COLGAN, Jeff D., 2013. Venezuela and the Bolivarian Revolution. Petro-Aggression [online]. Cambridge: Cambridge University Press, Únor 2013, 190-224 [cit. 2019-07-29]. DOI: 10.1017/CBO9781139342476.008. ISBN 9781139342476. Dostupné z: https://www.cambridge.org/core/product/identifier/CBO9781139342476A015/type/book_part
- 9 ROBERTS, Kenneth M., Cas MUDDE a Cristobal ROVIRA KALTWASSER, 2012. Populism and democracy in Venezuela under Hugo Chávez. Populism in Europe and the Americas [online]. Cambridge: Cambridge University Press, 136-159 [cit. 2019-07-29]. DOI: 10.1017/CBO9781139152365.008. ISBN 9781139152365. Dostupné z: https://www.cambridge.org/core/product/identifier/9781139152365#co2385-7-1/type/book_part
- 10 LABRADOR, Rocio Cara, Venezuela: The Rise and Fall of a Petrostate. In: Council on Foreign Relations [online]. January 24, 2019 [cit. 2019-07-29]. Dostupné z: <https://www.cfr.org/background/venezuela-crisis>
- 11 COLGAN, Jeff D., 2013. Venezuela and the Bolivarian Revolution. Petro-Aggression [online]. Cambridge: Cambridge University Press, Únor 2013, 190-224 [cit. 2019-07-29]. DOI: 10.1017/CBO9781139342476.008. ISBN 9781139342476. Dostupné z: https://www.cambridge.org/core/product/identifier/CBO9781139342476A015/type/book_part
- 12 SULLIVAN, Mark P., Venezuela: Political Conditions and U.S. Policy. In: CRS Reports [online]. July 28, 2009 [cit. 2019-08-15]. Dostupné z: <https://fas.org/sgp/crs/row/RL32488.pdf>
- 13 COLGAN, Jeff D., 2013. Venezuela and the Bolivarian Revolution. Petro-Aggression [online]. Cambridge: Cambridge University Press, Únor 2013, 190-224 [cit. 2019-07-29]. DOI: 10.1017/CBO9781139342476.008. ISBN 9781139342476. Dostupné z: https://www.cambridge.org/core/product/identifier/CBO9781139342476A015/type/book_part

- 14 SULLIVAN, Mark P., Venezuela: Issues for Congress. In: CRS Reports [online]. January 10, 2013 [cit. 2019-08-15]. Dostupné z: <https://fas.org/sgp/crs/row/R40938.pdf>
- 15 SULLIVAN, Mark P., Venezuela: Issues for Congress. In: CRS Reports [online]. January 10, 2013 [cit. 2019-08-15]. Dostupné z: <https://fas.org/sgp/crs/row/R40938.pdf>
- 16 Venezuela: Bank Nationalizations, Stratfor [online]. Dec 9, 2009 [cit. 2019-09-21]. Dostupné z: <https://worldview.stratfor.com/article/venezuela-bank-nationalizations>
- 17 Venezuela's Chavez Era, In: Council on Foreign Relations [online]. [cit. 2019-07-29]. Dostupné z: <https://www.cfr.org/timeline/venezuelas-chavez-era>
- 18 COHEN, Luc, How Venezuela got here: a timeline of the political crisis. In: Reuters [online]. JANUARY 29, 2019 [cit. 2019-07-29]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-venezuela-politics-timeline/how-venezuela-got-here-a-timeline-of-the-political-crisis-idUSKCN1PN05S>
- 19 POLGA-HECIMOVICH, JOHN, The Roots of Venezuela's Failing State. In: Origins [online]. The Ohio State University and Miami University, June 2017 [cit. 2019-07-29]. Dostupné z: <https://origins.osu.edu/article/roots-venezuelas-failing-state>
- 20 NAÍM, Moisés a Francisco TORO, Venezuela's Suicide. In: Foreign Affairs [online]. [cit. 2019-08-15]. Dostupné z: <https://www.foreignaffairs.com/articles/south-america/2018-10-15/venezuelas-suicide>
- 21 NAÍM, Moisés a Francisco TORO, Venezuela's Suicide. In: Foreign Affairs [online]. [cit. 2019-08-15]. Dostupné z: <https://www.foreignaffairs.com/articles/south-america/2018-10-15/venezuelas-suicide>
- 22 The Resource Curse: The Political and Economic Challenges of Natural Resource Wealth, In: Natural Resource Governance Institute [online]. March 2015 [cit. 2019-08-15]. Dostupné z: https://resourcegovernance.org/sites/default/files/nrgi_Resource-Curse.pdf
- 23 ROLL, Michael, Solutions to the Resource Curse Reconsidered.: Fuelling the World - Failing the Region? Oil Governance and Development in Africa's Gulf of Guinea. In: Academia.edu [online]. Friedrich-Ebert-Stiftung (FES), 2011 [cit. 2019-08-15]. Dostupné z: https://www.academia.edu/6996999/Solutions_to_the_Resource_Curse_Reconsidered
- 24 HOLDEN, Steinar, 2013. Avoiding the resource curse the case Norway. Energy Policy [online]. 63, 870-876 [cit. 2019-08-15]. DOI: 10.1016/j.enpol.2013. 09. 010. ISSN 03014215. Dostupné z: <https://linkinghub.elsevier.com/retrieve/pii/S0301421513009348>
- 25 Venezuela, In: CIA [online]. [cit. 2019-07-30]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ve.html>
- 26 Crude Oil Proved Reserves - 2018, In: The U.S. Energy Information Administration [online]. [cit. 2019-07-30]. Dostupné z: <https://www.eia.gov/beta/international/>
- 27 Venezuela crisis: Is Cuba's oil supply under threat?, In: Deutsche Welle [online]. [cit. 2019-07-30]. Dostupné z: <https://www.dw.com/en/venezuela-crisis-is-cubas-oil-supply-under-threat/a-47901722>
- 28 Venezuela, In: CIA [online]. [cit. 2019-07-30]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ve.html>
- 29 Inflation rate, average consumer prices, In: International Monetary Fund [online]. [cit. 2019-07-30]. Dostupné z: <https://www.imf.org/external/datamapper/PCPIPCH@WEO/WEOWORLD/VEN>

- 30 Instability in Venezuela, In: Council on Foreign Relations [online]. [cit. 2019-07-30]. Dostupné z: <https://www.cfr.org/interactive/global-conflict-tracker/conflict/instability-venezuela>
- 31 FRIESEN, Garth, The Path To Hyperinflation: What Happened To Venezuela?. In: Forbes [online]. Aug 7, 2018 [cit. 2019-07-30]. Dostupné z: <https://www.forbes.com/sites/garthfriesen/2018/08/07/the-path-to-hyperinflation-what-happened-to-venezuela/#14fc83c615e4>
- 32 Study Mission of The Carter Center 2013 Presidential Elections in Venezuela, In: The Carter Center [online]. April 14, 2013 [cit. 2019-07-30]. Dostupné z: https://www.cartercenter.org/resources/pdfs/news/peace_publications/election_reports/venezuela-final-rpt-2013-elections.pdf
- 33 What lies behind the protests in Venezuela?, In: BBC [online]. 27 March 2014 [cit. 2019-07-30]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-26335287>
- 34 SERBIN, Andrés, Venezuela in Crisis: Economic and Political Conflict Drivers In the Post-Chávez Era. In: Sciences Po [online]. [cit. 2019-07-30]. Dostupné z: https://www.sciencespo.fr/opalc/sites/sciencespo.fr.opalc/files/GPPAC_Alert_Venezuela_Final26Mar20141.pdf
- 35 Factbox: Venezuela's jailed, exiled or barred opposition politicians, In: Reuters [online]. FEBRUARY 19, 2018 [cit. 2019-07-30]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-venezuela-politics-factbox/factbox-venezuelas-jailed-exiled-or-barred-opposition-politicians-idUSKCN1G31WU>
- 36 TRINKUNAS, Harold, Three things to know about the Venezuelan election results. In: Brookings [online]. December 8, 2015 [cit. 2019-07-30]. Dostupné z: <https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2015/12/08/three-things-to-know-about-the-venezuelan-election-results/>
- 37 Venezuela court rules against three opposition MPs, In: Al Jazeera [online]. 12 Jan 2016 [cit. 2019-07-30]. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2016/01/venezuela-court-rules-opposition-mps-160112061250661.html>
- 38 MCCARTHY, Michael M., The Venezuela Crisis and Latin America's Future. In: Wilson Center [online]. March 2017 [cit. 2019-07-30]. Dostupné z: https://www.wilsoncenter.org/sites/default/files/mccarthy_venezuela_crisis_final.pdf
- 39 BUXTON, Julia, 2018. Venezuela: Deeper into the Abyss. *Revista de ciencia política (Santiago)* [online]. 38(2), 409-428 [cit. 2019-08-15]. DOI: 10.4067/s0718-090x2018000200409. ISSN 0718-090X.
- 40 Final Curtain for Venezuela's Democracy as Parliament is Dissolved, In: Crisis Group [online]. 22 AUGUST 2017 [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: <https://www.crisisgroup.org/latin-america-caribbean/andes/venezuela/final-curtain-venezuelas-democracy-parliament-dissolved>
- 41 Situation of Human Rights in Venezuela, In: OAS - Organization of American States [online]. 31 December 2017 [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: <http://www.oas.org/en/iachr/reports/pdfs/Venezuela2018-en.pdf>
- 42 The political crisis in Venezuela, In: European Parliament [online]. December 2017 [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2017/608791/EPRS_BRI\(2017\)608791_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2017/608791/EPRS_BRI(2017)608791_EN.pdf)
- 43 The political crisis in Venezuela, In: European Parliament [online]. December 2017 [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2017/608791/EPRS_BRI\(2017\)608791_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2017/608791/EPRS_BRI(2017)608791_EN.pdf)
- 44 Venezuela systematically abused foes in 2017 protests: rights groups, In: Reuters [online]. NOVEMBER 29, 2017 [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-venezuela-politics-rights/venezuela-systematically-abused-foes-in-2017-protests-rights-groups-idUSKBN1DT0J4>
- 45 Venezuela political talks end without deal, new meeting planned Dec. 15, In: Reuters [online]. DECEMBER 3,

2017 [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-venezuela-politics/venezuela-political-talks-end-without-deal-new-meeting-planned-dec-15-idUSKBN1DX0o1>

46 WALKER, Nigel, Julie GILL a John CURTIS, Political situation in Venezuela. In: UK Parliament [online]. 25 January 2019 [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: <https://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/CDP-2019-0017/CDP-2019-0017.pdf>

47 S.2142 - Venezuela Defense of Human Rights and Civil Society Act of 2014, In: Library of Congress [online]. [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <https://www.congress.gov/bill/113th-congress/senate-bill/2142>

48 Obama signs bill to sanction Venezuelan officials, In: Associated Press News [online]. December 18, 2014 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <https://apnews.com/16e5cb67ca184b7aaa32ded6c777c72a>

49 SEELKE, Clare Ribando a Mark P. SULLIVAN, Venezuela: Overview of U.S. Sanctions. In: The Congressional Research Service [online]. July 5, 2019 [cit. 2019-08-15]. Dostupné z: <https://fas.org/sgp/crs/row/IF10715.pdf>

50 Treasury Sanctions the President of Venezuela (July 31, 2017), In: U.S. Embassy in Venezuela [online]. July 31, 2017 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <https://ve.usembassy.gov/treasury-sanctions-president-venezuela-july-31-2017/>

51 Treasury Sanctions Ten Venezuelan Government Officials, In: U.S. Department of the Treasury [online]. 11/9/2017 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <https://www.treasury.gov/press-center/press-releases/Pages/smo214.aspx>

52 WEISBROT, Mark a Jeffrey SACHS, Economic Sanctions as Collective Punishment: The Case of Venezuela. In: The Center for Economic and Policy Research [online]. April 2019 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <http://cepr.net/images/stories/reports/venezuela-sanctions-2019-04.pdf>

53 Canada imposes sanctions on key Venezuelan officials, In: CBC.ca [online]. Sep 22, 2017 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <https://www.cbc.ca/news/world/canada-venezuela-sanctions-1.4303663>

54 EU readies sanctions on Venezuela, approves arms embargo, In: Reuters [online]. NOVEMBER 13, 2017 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-venezuela-politics-eu/eu-readies-sanctions-on-venezuela-approves-arms-embargo-idUSKBN1DDoUN?il=0>

55 Venezuela opens disputed new constituent assembly, In: BBC [online]. 5 August 2017 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-40829229>

56 EU issues declaration following elections in Venezuela, In: European Union External Action [online]. 03/08/2017 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/regions/latin-america-caribbean/30745/eu-issues-declaration-following-elections-venezuela_en

57 Regional countries don't recognize Venezuelan constituent assembly; permanent group to monitor events, In: The Santiago Times [online]. August 9, 2017 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <https://santiagotimes.cl/2017/08/09/regional-countries-dont-recognize-venezuelan-constituent-assembly-permanent-group-to-monitor-events/>

58 DILORENZO, SARAH, Mercosur trade bloc suspends Venezuela on democracy concerns. In: Associated Press News [online]. August 5, 2017 [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: <https://www.apnews.com/cod58f7a1c224b4286fea93cc6db1391>

59 SEELKE, Clare Ribando, Venezuela's 2018 Presidential Elections. In: CRS Reports [online]. May 24, 2018 [cit. 2019-08-15]. Dostupné z: <https://fas.org/sgp/crs/row/IN10902.pdf>

60 Nicolas Maduro wins Venezuela presidential election, In: Deutsche Welle [online]. 21. 05. 2018 [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: <https://www.dw.com/en/nicolas-maduro-wins-venezuela-presidential-election/a-43864318-0>

- 61 TARRE, Gustavo, On the Venezuelan Presidential Election. In: Center for Strategic and International Studies [online]. April 25, 2018 [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: <https://www.csis.org/analysis/venezuelan-presidential-election>
- 62 RIGGED ELECTIONS: VENEZUELA'S FAILED PRESIDENTIAL ELECTION, In: The Electoral Integrity Project [online]. May 30, 2018 [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: <https://www.electoralintegrityproject.com/international-blogs/2018/5/30/rigged-elections-venezuelas-failed-presidential-election>
- 63 HERNÁNDEZ, José Ignacio, Venezuela's Presidential Crisis and the Transition to Democracy. In: Center for Strategic and International Studies [online]. January 25, 2019 [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: <https://www.csis.org/analysis/venezuelas-presidential-crisis-and-transition-democracy>
- 64 PONS, Corina, In a month, Venezuela's Guaidó emerged from obscurity to challenge Maduro. In: Reuters [online]. JANUARY 24, 2019 [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-venezuela-politics-guaido-newsma-ker/in-a-month-venezuelas-guaido-emerged-from-obscurity-to-challenge-maduro-idUSKCN1PI05S>
- 65 Constitution of the Bolivarian Republic of Venezuela, In: Embassy of the Bolivarian Republic of Venezuela in the Republic of Korea [online]. [cit. 2019-08-16]. Dostupné z: <http://www.venezuelaemb.or.kr/english/ConstitutionoftheBoliva-rianingles.pdf>
- 66 ALFARO, Mariana, Juan Guaidó, Venezuela's opposition leader, was just sworn in as the nation's interim president amid huge protests against Nicolas Maduro. In: Bussiness Insider [online]. Jan. 23, 2019 [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: <https://www.businessinsider.com/juan-guaido-venezuela-opposition-leader-sworn-in-as-interim-president-nicolas-maduro-pro- tests-2019-1>
- 67 Venezuelan opposition leader Juan Guaidó declares himself acting president, In: Deutsche Welle [online]. 23. 01. 2019 [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: <https://www.dw.com/en/venezuelan-opposition-leader-juan-guaido-declares-himself-acting- -president/a-47201512>
- 68 Venezuela soldiers abandon posts at Colombia border, In: BBC [online]. 23 February 2019 [cit. 2019-07-31]. Do- stupné z: <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-47343918>
- 69 RENDON, Moises, Humanitarian Aid Ready to Enter Venezuela on February 23. In: Center for Strategic and Inter- national Studies[online]. February 20, 2019 [cit. 2019-08-15]. Dostupné z: <https://www.csis.org/analysis/humanitarian-aid- -ready-enter-venezuela-february-23>
- 70 Venezuela crisis: Border clashes as aid row intensifies, In: BBC [online]. 22 February 2019 [cit. 2019-08-15]. Do- stupné z: <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-47329806>
- 71 Venezuela crisis: Deadly border clashes as Maduro blocks aid, In: BBC [online]. 24 February 2019 [cit. 2019-08-15]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-47346253>
- 72 Venezuela's Guaidó accused of coup attempt by government, In: BBC [online]. 30 April 2019 [cit. 2019-07-31]. Do- stupné z: <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-48103858>
- 73 WARD, Alex, Venezuelan opposition leader Juan Guaidó has launched a military uprising to topple Maduro. In: Vox [online]. Apr 30, 2019 [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: <https://www.vox.com/2019/4/30/18523818/venezuela-guaido-maduro- -military-video>
- 74 Venezuela's Guaidó calls for uprising but military loyal to Maduro for now, In: Reuters [online]. APRIL 30, 2019 [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-venezuela-politics/venezuelas-guaido-calls-for-uprising-but- -military-loyal-to-maduro-for-now-idUSKCN1S6oZQ>

- 75 SEELKE, Clare Ribando, Venezuela: Political Crisis and U.S. Policy. In: CRS Reports [online]. July 8, 2019 [cit. 2019-08-15]. Dostupné z: <https://crsreports.congress.gov/product/pdf/IF/IF10230>
- 76 ROSATI, Andrew a Alex VASQUEZ, Venezuela Talks in Oslo Produce Possibility of More Talking. In: Bloomberg [online]. 29. května 2019 [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2019-05-29/venezuela-talks-in-oslo-produce-possibility-of-more-talking>
- 77 Venezuela opposition, gov't to resume Norway-backed talks: Guaido, In: Al Jazeera [online]. 8 Jul 2019 [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2019/07/venezuela-opposition-gov-resume-norway-backed-talks-guaido-190708002214702.html>
- 78 ROBINSON, KALI, Venezuela leadership negotiations to resume this week. In: Associated Press News [online]. [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: <https://www.apnews.com/4fdf69e6d2b948f2872195a22a07b133>
- 79 MA, Alexandra, Almost every country in Latin America sided with Trump against Venezuela's embattled President Maduro. In: Bussiness Insider [online]. Jan. 24, 2019 [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: <https://www.businessinsider.com/venezuela-almost-all-latin-america-like-trump-supports-maduro-rival-2019-1?r=US&IR=T>
- 80 CALAMUR, KRISHNADEV, Trump's Dumping of Maduro Could Be Just the Start. In: The Atlantic [online]. JAN 24, 2019 [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: <https://www.theatlantic.com/politics/archive/2019/01/trump-recognizes-guaido-as-venezuelan-interim-president/581104/>
- 81 MACKINNON, AMY, MADURO VS. GUAIDÓ: A GLOBAL SCORECARD. In: Foreign Policy [online]. FEBRUARY 6, 2019 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <https://foreignpolicy.com/2019/02/06/maduro-vs-guaido-a-global-scorecard-map-in-fographic/>
- 82 CAPUTO, MARC a GABBY ORR, Trump: ‚All options are on the table‘ for Venezuela. In: POLITICO [online]. [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <https://www.politico.com/story/2019/02/18/trump-speech-venezuela-1173606>
- 83 Will there be a US military intervention in Venezuela?, In: Al Jazeera [online]. 17 May 2019 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/programmes/upfront/2019/05/military-intervention-venezuela-190517082225809.html>
- 84 Venezuela crisis: US military intervention becoming more likely, In: Deutsche Welle [online]. 26. 02. 2019 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <https://www.dw.com/en/venezuela-crisis-us-military-intervention-becoming-more-likely/a-47687677>
- 85 MORA, Frank O., What a Military Intervention in Venezuela Would Look Like. In: Foreign Affairs [online]. [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <https://www.foreignaffairs.com/articles/venezuela/2019-03-19/what-military-intervention-venezuela-would-look>
- 86 Colombia rejects Russia warning against Venezuelan military action, In: Reuters [online]. APRIL 2, 2019 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-venezuela-politics-russia-colombia/colombia-rejects-russia-warning-against-venezuelan-military-action-idUSKCN1RE23C>
- 87 Venezuela's Guaido would probably accept U.S. military intervention if proposed: paper, In: Reuters [online]. MAY 10, 2019 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-venezuela-politics-guaido-us/venezuelas-guaido-would-probably-accept-u-s-military-intervention-if-proposed-paper-idUSKCN1SGoGQ>
- 88 WEISBROT, Mark a Jeffrey SACHS, Economic Sanctions as Collective Punishment: The Case of Venezuela. In: The Center for Economic and Policy Research [online]. April 2019 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <http://cepr.net/images/stories/reports/venezuela-sanctions-2019-04.pdf>

- 89 SEELKE, Clare Ribando a Mark P. SULLIVAN, Venezuela: Overview of U.S. Sanctions. In: CRS Reports [online]. July 5, 2019 [cit. 2019-08-15]. Dostupné z: <https://fas.org/sgp/crs/row/IF10715.pdf>
- 90 Venezuela: the Council's response to the crisis, In: Council of the European Union [online]. [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/venezuela/>
- 91 Canada to Impose Sanctions on More Venezuelan Officials, In: Voice of America [online]. May 30, 2018 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <https://www.voanews.com/americas/canada-impose-sanctions-more-venezuelan-officials>
- 92 Canada imposes additional sanctions on the Maduro regime in Venezuela, In: Government of Canada [online]. April 15, 2019 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <https://www.canada.ca/en/global-affairs/news/2019/04/canada-imposes-additional-sanctions-on-the-maduro-regime-in-venezuela.html?hootPostID=f7b222671141199fbee13657e3cee3ef>
- 93 SPETALNICK, Matt a Roberta RAMPTON, Trump freezes all Venezuelan government assets in bid to pressure Maduro. In: Reuters[online]. AUGUST 6, 2019 [cit. 2019-08-15]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-venezuela-politics-usa-order/trump-freezes-all-venezuelan-government-assets-in-bid-to-pressure-maduro-idUSKCN1UW03C>
- 94 Inflation rate, average consumer prices, In: International Monetary Fund [online]. [cit. 2019-07-30]. Dostupné z: https://www.imf.org/external/datamapper/PCPIPCH@WEO/WEO_WORLD/VEN
- 95 Venezuela adds bigger bank notes due to hyperinflation, In: Reuters [online]. JUNE 12, 2019 [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/venezuela-economy/venezuela-adds-bigger-bank-notes-due-to-hyperinflation-idUSL2N23J167>
- 96 Venezuela's June oil exports recover to over 1 million bpd: data, In: Reuters [online]. [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-venezuela-oil-exports/venezuelas-june-oil-exports-recover-to-over-1-million-bpd-data-idUSKCN1TX1MH>
- 97 Venezuela's needs 'significant and growing' UN humanitarian chief warns Security Council, as 'unparalleled' exodus continues, In: UN News [online]. 10 April 2019 [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: <https://news.un.org/en/story/2019/04/1036441>
- 98 VENEZUELA'S HUMANITARIAN EMERGENCY, In: Human Rights Watch [online]. APRIL 2019 [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: https://www.hrw.org/sites/default/files/report_pdf/venezuelao419_web.pdf
- 99 Venezuela - Events of 2018, In: Human Rights Watch [online]. [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: <https://www.hrw.org/world-report/2019/country-chapters/venezuela>
- 100 Human rights in the Bolivarian Republic of Venezuela, In: OHCHR [online]. 5 July 2019 [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/RegularSessions/Session41/Documents/A_HRC_41_18.docx
- 101 Venezuela power cuts: Blackouts continue as protests loom, In: BBC [online]. 9 March 2019 [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-47504722>
- 102 Venezuela, In: The World Bank [online]. [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/country/venezuela-rb>
- 103 Venezuela, In: CIA [online]. [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ve.html>
- 104 Refugees and migrants from Venezuela top 4 million: UNHCR and IOM, In: UNHCR - The UN Refugee Agency [online]. 07 June 2019 [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: <https://www.unhcr.org/news/press/2019/6/5cfa2a4a4/refugees-migrants-venezuela-top-4-million-unhcr-iom.html>

- 105 Venezuela's needs 'significant and growing' UN humanitarian chief warns Security Council, as 'unparalleled' exodus continues, In: UN News [online]. 10 April 2019 [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: <https://news.un.org/en/story/2019/04/1036441>
- 106 Human rights in the Bolivarian Republic of Venezuela, In: OHCHR [online]. 5 July 2019 [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/RegularSessions/Session41/Documents/A_HRC_41_18.docx
- 107 OAS votes to recognize Juan Guaido's ambassador, In: Deutsche Welle [online]. 10. 04. 2019 [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: <https://www.dw.com/en/oas-votes-to-recognize-juan-guaidos-ambassador/a-48269376>
- 108 Venezuela to withdraw from OAS, denounces campaign by Washington, In: Reuters [online]. APRIL 27, 2017 [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-venezuela-oas/venezuela-to-withdraw-from-oas-denounces-campaign-by-washington-idUSKBN17S330>
- 109 GUIDO, Juan, Note from Juan Guaido to OAS. In: Organization of American States [online]. February 8, 2019 [cit. 2019-08-15]. Dostupné z: http://www.oas.org/en/sla/dil/docs/a-41_note_Juan_Guaido_03-7-2019.pdf?fbclid=IwARoQV5C4WLI_tufid5vjoN1eQ9UngW1yRsCMNBzbhE_xx4qyi87XYF83Y4c
- 110 NOTE FROM THE PERMANENT MISSION OF THE BOLIVARIAN REPUBLIC OF VENEZUELA, In: Organization of American States [online]. 29 April 2017 [cit. 2019-08-15]. Dostupné z: http://www.oas.org/en/sla/dil/docs/a-41_note_venezuela_04-28-2017.pdf
- 111 U.S. Welcomes Declaration on Venezuela, In: Editorials on Voice of America [online]. November 11, 2017 [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: <https://editorials.voa.gov/a/us-welcomes-declaration-on-venezuela/4110686.html>
- 112 OPEC looking closely at Venezuelan oil output drop: sources, In: Reuters [online]. MAY 21, 2018 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-opec-venezuela/opec-looking-closely-at-venezuelan-oil-output-drop-sources-idUSKCN1IM1FI>
- 113 SOLDATKIN, Vladimir a Alex LAWLER, Exclusive: Venezuela's Maduro seeks OPEC help against U.S. sanctions - letter. In: Reuters [online]. FEBRUARY 11, 2019 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-venezuela-politics-opec-exclusive/exclusive-venezuelas-maduro-seeks-opec-help-against-u-s-sanctions-letter-idUSKCN1Qo1HD>
- 114 Security Council Meetings in 2019, In: Research Guides at United Nations Dag Hammarskjöld Library [online]. [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <http://research.un.org/en/docs/sc/quick/meetings/2019>
- 115 With Venezuela Buckling under Severe Shortages, Security Council Emergency Session Calls for Political Solution to End Crisis, as Divisions Emerge over Path Forward, In: UN Meetings Coverage and Press Releases [online]. 26 JANUARY 2019 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <https://www.un.org/press/en/2019/sc13680.doc.htm>
- 116 8452nd meeting, In: United Nations Documents [online]. 26 January 2019 [cit. 2019-08-15]. Dostupné z: <https://undocs.org/en/S/PV.8452>
- 117 Venezuelans Must Resolve Crisis Themselves, Security Council Delegates Agree while Differing over Legitimacy of Contending Parties, In: UN Meetings Coverage and Press Releases [online]. 26 FEBRUARY 2019 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <https://www.un.org/press/en/2019/sc13719.doc.htm>
- 118 8472nd meeting, In: United Nations Documents [online]. 26 February 2019 [cit. 2019-08-15]. Dostupné z: <https://undocs.org/en/S/PV.8472>
- 119 Competing United States, Russian Federation Draft Resolutions on Political, Humanitarian Situation in Venezuela Blocked in Security Council, In: UN Meetings Coverage and Press Releases [online]. 28 FEBRUARY 2019 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <https://www.un.org/press/en/2019/sc13725.doc.htm>

- 120 8476th meeting, In: United Nations Documents [online]. 10 April 2019 [cit. 2019-08-15]. Dostupné z: <https://undocs.org/en/S/PV.8476>
- 121 Briefers Paint Dire Picture of Venezuela, Describing Worsening Situation There as Unparalleled in Latin America's Modern History, In: UN Meetings Coverage and Press Releases [online]. 10 APRIL 2019 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <https://www.un.org/press/en/2019/sc13771.doc.htm>
- 122 8506th meeting, In: United Nations Documents [online]. 10 April 2019 [cit. 2019-08-15]. Dostupné z: <https://undocs.org/en/S/PV.8506>
- 123 LALANDER, Rickard, Venezuelan Politics and Society in Times of Chavismo. In: Research Gate [online]. January 2006 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/49607135_Venezuelan_Politics_and_Society_in_Times_of_Chavismo
- 124 CORRALES, Javier, Explaining Chavismo: The Unexpected Alliance of Radical Leftists and the Military in Venezuela under Hugo Chávez. In: Amherst College [online]. March 2010 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <https://www.amherst.edu/media/view/192235/original/Explaining%2Bchavismo%2BApr%2B2010%2BCopyedited.pdf>
- 125 Crude Oil Prices - 70 Year Historical Chart, In: Macrotrends [online]. [cit. 2019-08-15]. Dostupné z: <https://www.macrotrends.net/1369/crude-oil-price-history-chart>
- 126 OAS - What We Do, In: OAS - Organization of American States [online]. [cit. 2019-08-15]. Dostupné z: http://www.oas.org/en/about/what_we_do.asp
- 127 OAS - Who We Are, In: OAS - Organization of American States [online]. [cit. 2019-08-15]. Dostupné z: http://www.oas.org/en/about/who_we_are.asp
- 128 Crude Oil Proved Reserves - 2018, In: The U.S. Energy Information Administration [online]. [cit. 2019-07-30]. Dostupné z: <https://www.eia.gov/beta/international/>
- 129 MERCOSUR Countries, In: MERCOSUR [online]. [cit. 2019-08-06]. Dostupné z: <https://www.mercosur.int/en/about-mercosur/mercosur-countries/>
- 130 MERCOSUR in brief, In: MERCOSUR [online]. [cit. 2019-08-06]. Dostupné z: <https://www.mercosur.int/en/about-mercosur/mercosur-in-brief/>
- 131 Who Is Juan Guaidó? A Quick Look at the Young Venezuelan Leader, In: Bloomberg [online]. 23. ledna 2019 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2019-01-23/who-is-juan-guaido-a-quick-look-at-the-young-venezuelan-leader>
- 132 Venezuela crisis: Who is parliament leader Juan Guaidó?, In: BBC [online]. 30 April 2019 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-46985389>
- 133 MCCARTHY, Niall, How Venezuela Looked 10 Years Ago. In: Statista [online]. Jan 29, 2019 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <https://www.statista.com/chart/16829/key-economic-social-data-about-venezuela/>
- 134 LABRADOR, Rocio Cara, The Venezuelan Exodus. In: Council on Foreign Relations [online]. July 8, 2019 [cit. 2019-08-01]. Dostupné z: <https://www.cfr.org/article/venezuelan-exodus>
- 135 Lima Group Statement, In: Government of Canada [online]. April 30, 2019 [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: https://www.international.gc.ca/world-monde/international_relations-relations_internationales/latin_america-amerique_latine/2019-04-30-lima_group-groupe_lima.aspx?lang=eng

136 U.S. Welcomes Declaration on Venezuela, In: Editorials on Voice of America [online]. November 11, 2017 [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: <https://editorials.voa.gov/a/us-welcomes-declaration-on-venezuela/4110686.html>

137 Lima Group Statement, In: Government of Canada [online]. April 30, 2019 [cit. 2019-07-31]. Dostupné z: https://www.international.gc.ca/world-monde/international_relations-relations_internationales/latin_america-amerique_latine/2019-04-30-lima_group-groupe_lima.aspx?lang=eng

Pražský studentský summit

Pražský studentský summit je unikátní vzdělávací projekt existující od roku 1995. Každoročně vzdělává přes 300 studentů středních i vysokých škol o současných globálních tématech, a to především prostřednictvím simulace jednání tří klíčových mezinárodních organizací – OSN, NATO a EU.

- studentsummit.cz
- summit@amo.cz
- facebook.com/studentsummit
- instagram.com/praguestudentsummit
- twitter.com/studentsummit
- youtube.com/studentsummit

Asociace pro mezinárodní otázky (AMO)

AMO je nevládní nezisková organizace založená v roce 1997 za účelem výzkumu avzdělávání v oblasti mezinárodních vztahů. Tento přední český zahraničně politický think-tank není spjat s žádnou politickou stranou ani ideologií. Svou činností podporuje aktivní přístup k zahraniční politice, poskytuje nestrannou analýzu mezinárodního dění a otevírá prostor k fundované diskusi.

Barbora Novotná

Autorka je spolupracovnicí Asociace pro mezinárodní otázky a členkou přípravného týmu Pražského studentského summitu.

<p>POŘADATEL</p> <p>AMO.CZ</p>	<p>GENERÁLNÍ PARTNER</p> <p>The Kellner Family Foundation</p>
<p>TOP PARTNEŘI</p> 	
<p>PARTNEŘI</p> 	
<p>MEDIÁLNÍ PARTNEŘI</p> 	

Autor: Barbora Novotná

Imprimatur: František Novotný, Radek Mazuch, Petr Boháček

Jazyková úprava: Václav Malina, Tereza Krausová, Tereza Novotná

Sazba: Lucie Vodvářková

Grafická úprava: Jaroslav Kopřiva

Vydala Asociace pro mezinárodní otázky (AMO) pro potřeby XXV. ročníku Pražského studentského summitu.

© AMO 2019

Asociace pro mezinárodní otázky (AMO)

Žitná 27, 110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 813 460, e-mail: summit@amo.cz

IČ : 65 99 95 33

www.amo.cz